

ПРОПОЗИЦІЇ

Міністерства юстиції України

до проєкту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за порушення законодавства у сфері захисту природних екосистем від пожеж», внесений народними депутатами України Бондаренком О.В., Овчинниковою Ю.Ю., Криворучкіною О.В. та іншими (реєстр. № 3755 від 30 червня 2020 року)

Міністерство юстиції України **підтримує** проєкт Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за порушення законодавства у сфері захисту природних екосистем від пожеж» (далі – проєкт Закону) за умови врахування таких зауважень.

1. Пунктом 9 розділу I проєкту Закону передбачається частину першу статті 240 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП) викласти в такій редакції:

«Органи рибоохорони розглядають справи про адміністративні правопорушення, пов'язані з порушенням правил рибальства та охорони рибних запасів, правил пожежної безпеки, передбачені статтею 50, частиною третьою статті 85, статтями 65¹, 77¹, 86¹, 91² і 188⁵ цього Кодексу».

Разом з тим відповідно до пункту 33 частини другої статті 17 Кодексу цивільного захисту України (далі – Кодекс) центральний орган виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, зокрема, затверджує загальнодержавні правила техногенної та пожежної безпеки, а також вимоги, інструкції і методики, інші нормативно-правові акти у сфері техногенної та пожежної безпеки, які є обов'язковими для всіх підприємств, установ, організацій.

Згідно із статтею 64 Кодексу центральний орган виконавчої влади, який здійснює державний нагляд у сфері техногенної та пожежної безпеки, уповноважений організовувати та здійснювати державний нагляд (контроль) щодо виконання вимог законів та інших нормативно-правових актів з питань техногенної та пожежної безпеки, цивільного захисту і діяльності аварійно-рятувальних служб.

Центральний орган виконавчої влади, який здійснює нагляд (контроль) у сфері техногенної та пожежної безпеки, реалізує повноваження безпосередньо і через свої територіальні органи в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, районах, районах у містах, містах обласного, республіканського (Автономної Республіки Крим) значення.

Крім того, відповідно до пункту 19 частини першої статті 67 Кодексу до повноважень центрального органу виконавчої влади, який здійснює державний нагляд у сфері техногенної та пожежної безпеки, належать, зокрема, *розгляд відповідно до закону справ про адміністративні правопорушення, пов'язаних з порушенням установлених законодавством вимог пожежної безпеки, невиконанням приписів та постанов центрального органу виконавчої влади,*

який здійснює державний нагляд у сфері техногенної та пожежної безпеки, і накладення адміністративних стягнень.

Враховуючи зазначене, пункт 9 розділу I проекту Закону потребує перегляду та доопрацювання з урахуванням положень Кодексу.

Крім того, вищезазначені положення проекту Закону викликають зауваження такого змісту.

1.1. У Законі України «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів», який є основним законодавчим актом, що визначає основні засади діяльності та державного регулювання в галузі рибного господарства, збереження та раціонального використання водних біоресурсів, термінологічна конструкція «охорона рибних запасів» не вживається.

При цьому вказаний Закон містить визначення терміна «водні біоресурси».

Крім того, у зазначеному Законі неодноразово використовується термінологічна конструкція «охорона водних біоресурсів».

У зв'язку з цим у пункті 9 розділу I проекту Закону слова «охорони рибних запасів» слід замінити словами «охорони водних біоресурсів», що відповідатиме термінології Закону України «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів».

1.2. Запропонована редакція частини першої статті 240 КУпАП потребує доопрацювання з метою уточнення та забезпечення логічної послідовності викладу нормативних положень, оскільки статтею 65¹ КУпАП встановлено відповідальність за знищення або пошкодження полезахисних лісових смуг та захисних лісових насаджень, що не охоплюється переліком видів справ про адміністративні правопорушення, визначені частиною першою статті 240 КУпАП у редакції проекту Закону.

1.3. Положеннями частини першої статті 77¹ КУпАП передбачається відповідальність за випалювання стерні, луків, пасовищ, ділянок із степовою, водно-болотною та іншою природною рослинністю, рослинності або її залишків та опалого листя на землях сільськогосподарського призначення, у смугах відводу автомобільних доріг і залізниць, у парках, інших зелених насадженнях та газонів у населених пунктах без дотримання порядку, встановленого центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Також частиною другою цієї статті передбачається відповідальність за дії, визначені в частині першій статті 77¹ КУпАП, вчинені в межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

Ураховуючи повноваження органів рибоохорони, визначені статтею 10 Закону України «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів», а також з метою уникнення різного тлумачення при правозастосуванні пропонуємо в пункті 9 розділу I проекту Закону визначити випадки, у яких органи рибоохорони розглядатимуть справи про адміністративні правопорушення за статтею 77¹ КУпАП.

При цьому питання щодо віднесення до підвідомчості органів рибоохорони розгляду справ про адміністративні правопорушення за частиною другою статті 77¹ КУпАП потребує додаткового аналізу в рамках фахової експертизи, з урахуванням положень Закону України «Про природно-заповідний фонд України», які визначають особливості організації, охорони і використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду та управління у цій галузі.

2. Пунктом 10 розділу I проєкту Закону передбачається частину першу статті 255 КУпАП доповнити пунктом 8 такого змісту:

«8) *посадові особи* органу виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про пожежну і техногенну безпеку (статті 77, 77¹, 120, 175, 175², 188⁸)».

Разом з тим абзацом третім пункту 1 частини першої статті 255 КУпАП визначено, що у справах про адміністративні правопорушення, що розглядаються органами, зазначеними в статтях 218 - 221 КУпАП, протоколи про адміністративні правопорушення мають право складати уповноважені на те посадові особи, зокрема, органів державного нагляду у сфері пожежної і техногенної безпеки (статті 164, 183, 188¹⁶).

Відповідно до пункту 14 частини першої статті 67 Кодексу до повноважень центрального органу виконавчої влади, який здійснює державний нагляд у сфері техногенної та пожежної безпеки, належать, зокрема, складення протоколів про притягнення до адміністративної відповідальності та притягнення до адміністративної відповідальності посадових осіб і громадян, винних у порушенні законів та інших нормативно-правових актів у сфері пожежної, техногенної безпеки та цивільного захисту.

Згідно з частиною першою статті 68 Кодексу посадові особи центрального органу виконавчої влади, який здійснює державний нагляд у сфері техногенної та пожежної безпеки, у разі порушення вимог законодавства з питань техногенної та пожежної безпеки, у тому числі невиконання їх законних вимог, зобов'язані застосовувати санкції, визначені законом.

З метою дотримання взаємоузгодженості положень між собою та уникнення дублювань пункт 10 розділу I проєкту Закону потребує відповідного перегляду.

3. У проєкті Закону застосовується назва органу виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за додержанням законодавства про пожежну і техногенну безпеку.

У тексті чинної редакції Кодексу визначені повноваження *центрального органу виконавчої влади, який здійснює державний нагляд у сфері техногенної та пожежної безпеки та центрального органу виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту*.

Проте на сьогодні зміни в частині зазначення найменування центрального органу виконавчої влади, що *забезпечує формування державної політики або центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері цивільного захисту*, до Кодексу не внесені.

Згідно з частиною другої статті 1 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» чітко визначено, що *міністерства* забезпечують *формування та реалізують* державну політику в одній чи декількох сферах, *інші центральні органи* виконавчої влади виконують окремі *функції з реалізації* державної політики.

Ураховуючи конкретні повноваження, у законодавчих актах слід визначити як «центральный орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері...», а у випадку, коли конкретне повноваження за своїм змістом спрямовано на реалізацію державної політики – як «центральный орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері ...».

З огляду на викладене та з метою комплексного підходу до врегулювання правовідносин у сфері цивільного захисту зазначені положення Кодексу потребують приведення у відповідність із Законом України «Про центральні органи виконавчої влади».

Міністр юстиції

Денис МАЛЮСЬКА

_____ 2020 р.